

Twee kleine juridische kronieken van het muzierecht

Tweede deel: overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2012

Bjorn Schipper

Als vervolg op mijn eerste kleine juridische kroniek van het muzierecht over het jaar 2011¹ in deze Muziekwereld het tweede deel dat spraakmakende zaken uit het kalenderjaar 2012 bevat. Ook deze keer blijf ik weer op basis van dezelfde uitgangspunten in de buurt van de muzierechtpraktijk. Anders dan in de vorige kleine kroniek heb ik nu wel een gepubliceerde uitspraak van de Vaste Commissie Plagiaat (VCP) van Buma/Stemra in het overzicht verwerkt. Deze VCP-uitspraken worden in toenemende mate wel gepubliceerd². Hoewel in 2012 ook de allereerste uitspraak van de fonkelnieuwe Geschillencommissie Auteursrechten is geweest, is hiervoor in deze kroniek geen plaats omdat het geen muzierechtgebruik betrof³.

Nanada c.s./Van Hemert: publishing

Het jaar 2012 begon met een nieuw hoofdstuk in de voortdurende strijd tussen muzikauteur Hans van Hemert en zijn verschillende muzierechtuitgevers. Hierover heb ik al eens eerder in Muziekwereld⁴ geschreven. Kern van de discussie is steeds de vraag of de muzierechtgever voldaan heeft aan de op hem rustende contractuele inspanningsverplichting tot voortdurende (her)exploitatie van de muzierechtwerken. Na eerder succes⁵ tegen Strengholt en een zeperd⁶ tegen Universal, ving Van Hemert in zijn procedure tegen Nanada cs. (deels)

bot. Het vonnis van de Rechtbank Amsterdam van 4 januari 2012⁷ geeft een uitgebreide inblik in de wereld van de nationale en internationale muzierechtuitgave en de manier waarop de PALM-procedure voor buitengerechtelijke ontbinding van muzierechtuitgavecontracten werkt. Op basis van de beschikbare bewijsstukken oordeelt de Rechtbank dat de muzierechtuitgevers Nanada c.s. met succes opkomen tegen de door Van Hemert ingeroepen buitengerechtelijke ontbinding van zijn muzierechtuitgavecontracten. Interessant aan dit vonnis is de overweging van de Rechtbank dat de muzierechtgever onder de ge-

geven omstandigheden aan zijn inspanningsverplichting kan voldoen door zich bij de (her)exploitatie te richten op de meest populaire muziekwerken. Van Hemert krijgt in deze zaak wel (deels) gelijk op het punt van ontoelaatbare buitenlandse subuitgave. Gebleken is dat Nanada c.s. vanaf de jaren 70 in bepaalde gevallen een te groot aandeel – te weten meer dan 50% – in de buitenlandse inkomsten uit de muziekwerken van Van Hemert ontvangen hadden. De Rechtbank oordeelt dat Nanada cs. daarom wanprestatie hebben gepleegd en de daaruit voortvloeiende schade van Van Hemert moeten vergoeden, zij het vanaf 2 augustus 1999. De vordering tot schadevergoeding over de periode van voor deze datum bleek namelijk verjaard.

Paperclip/NCRV Paperclip: geen omgekeerd verwarringsgevaar

Stichting Paperclip organiseert sinds 2009 onder de merknaam PAPERCLIP (outdoor) dance events en clubfeesten in de buurt van Eindhoven. Toen omroep NCRV in juni 2011 haar eerste editie van het online ‘Paperclip’ magazine – vernoemd naar de gelijknamige radio- en televisieprogramma’s uit de jaren ’80 en ’90 en het gelijknamige papieren magazine – uitgaf, ontstond hommeles met de Stichting Paperclip vanwege de gelijkkluidende naam. Bij vonnis⁸ in kort geding van 31 januari 2012 oordeelde de Haagse Voorzieningenrechter echter dat geen sprake is van merkinbreuk. In de eerste plaats omdat NCRV eerder onvoorwaardelijk had toegezegd de naam ‘Paperclip’ alleen te zullen gebruiken in combinatie met de naam of het logo van NCRV. Van omgekeerd verwarringsgevaar in de zin dat het publiek zou kunnen denken dat NCRV de dance events van Paperclip zou organiseren is evenmin sprake, aldus de rechter.

Nederlands Symfonieorkest/ Nederlands Philharmonisch Orkest

Op 6 april 2012 oordeelde de Amsterdamse Voorzieningenrechter dat Stichting Nederlands Symfonieorkest merkinbreuk pleegde door gebruik te maken van de aanduiding ‘NedSo’. Dit teken leek te veel op het woordmerk ‘NedPho’ van Stichting Nederlands Philhar-

monisch Orkest. De naam ‘Nederlands Symfonieorkest’ leek daarentegen onvoldoende op de naam ‘Nederlands Philharmonisch Orkest’. De rechter overwoog dat het meest dominerende bestanddeel ‘Philharmonisch’ niet voorkwam in de naam ‘Nederlands Symfonieorkest’ en dat de gemiddeld geïnformeerde consument van klassieke concerten er goed op de hoogte van is dat Philharmonisch- en Symfonieorkesten wereldwijd vaak naast elkaar bestaan. Ook het feit dat het Nederlands Symfonieorkest de ondertitel ‘het orkest van het oosten’ gebruikt doet afbreuk aan mogelijk verwarringsgevaar. Van handelsnaaminbreuk is evenmin sprake.

Nanada cs./Golden Earring: publishing

Gelijk Van Hemert vonden ook de leden van de Golden Earring dat de muziekuitgevers Nanada cs. niet aan hun contractuele inspanningsverplichting tot voortdurende en maximale (her)exploitatie van de muziekwerken hadden voldaan. Op 9 mei 2012⁹ deed de Rechtbank Amsterdam uitspraak. Ten aanzien van de administratie oordeelt de Rechtbank dat deze werkzaamheden nog steeds naar behoren door de muziekuitgevers zouden kunnen worden nagekomen en dat zij tot aan de datum van de ontbindingsbrief van de Golden Earring niet in verzuim verkeren omdat een deugdelijke ingebrekestelling ontbreekt. In de periode daarna acht de Rechtbank op basis van de feiten geen administratieve wanprestatie aanwezig. Ten aanzien van de promotie- en exploitatiewerkzaamheden overweegt de Rechtbank dat wel sprake is van een blijvende onmogelijkheid om deze verplichtingen alsnog na te komen. De muziekuitgevers kunnen de muziekwerken van de Golden Earring immers niet meer met terugwerkende kracht onder de aandacht van radiozenders en (cover)bands brengen, zodat sprake is van een niet meer te repareren wanprestatie. De Golden Earring mocht er volgens de rechter op vertrouwen dat Nanada cs. hun belangen goed zouden behartigen, zonder dat hiervoor actief toezicht nodig is. De Rechtbank stelt vast dat de opsomming van activiteiten waarmee Nanada cs. zich tegen de gestelde wanprestatie verweerden, voornamelijk toezien op de periode na de ontbindingsbrief en/of op werkzaamheden van platenlabel Red Bullet en daarmee onvoldoende de gestelde wanpresta-

tie ontkrachten. De Rechtbank biedt Nanada cs. de gelegenheid om alsnog voldoende tegenbewijs te leveren, zij het dat activiteiten van platenlabel en mastereigenaar Red Bullet dan niet mee kunnen tellen. Wordt vervolgd dus.

VCP zaak 162: 'Ochtendspits'

Op 20 juni deed de VCP¹⁰ uitspraak in zaak 162 over de muzikale vormgeving van het door WNL uitgezonden televisieprogramma 'Ochtendspits' in relatie tot die van het latere (radio)programma 'Avondspits' (hier ook 'Radio 1 audio vormgeving' genoemd). De VCP oordeelde dat de muzikale vormgeving van 'Ochtendspits' voldoende oorspronkelijk is en dat de 'Radio 1 audio vormgeving' als een verzameling bewerkingen daarvan moet worden gezien, althans als het gaat om de zogeheten ident (hier: combinatie van twee melodische motiefjes). Nu hiervoor de toestemming ontbreekt, is sprake van auteursrechtinbreuk.

Sena/Exploitatiemaatschappij W.: collectieve kortingsregeling

De Haagse Rechtbank oordeelde op 27 juni 2012¹¹ dat de kortingsregeling van Koninklijke Horeca Nederland (KHN) niet in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. Centraal stond de KHN- kortingsregeling waarbij de deelnemende leden gereduceerde tarieven voor muziekgebruik betalen. Exploitatiemaatschappij W. is geen lid van KHN en wenste dezelfde gereduceerde tarieven als KHN-leden te betalen. De Rechtbank oordeelt dat geen sprake is van schending van het gelijkheidsbeginsel nu Sena met de KHN-kortingsregeling op een gerechtvaardigde wijze differentiatie in tarieven nastreeft. De KHN-kortingsregeling biedt Sena namelijk een administratieve lastenverlichting en verplaatsing van het debiteurenrisico. Uit het vonnis volgt verder dat Sena in strijd met de goede procesorde heeft gehandeld doordat na verwijzing van de zaak van de Utrechtse naar de Haagse Rechtbank een ander dan het oorspronkelijke processtuk zou zijn

- ingezonden mededeling -

Nederlands Fluit Genootschap

Nederlands Fluit Genootschap

Vereniging van beroeps- en amateurfluitisten in Nederland en België

Workshops • Symposia • Fluitbeurzen
Docentendagen • Reparatiecurssussen
Samenspeeldagen • Fluitorkestendagen

Word lid!

- Tijdschrift FLUIT 4x per jaar
- Ledenkortingen op cd's, boeken en concerten
- En ontvang de nieuwe NFG-cd gratis

Postbus 75830, 1070 AV Amsterdam info@nfg-fluit.nl www.nfg-fluit.nl

overgelegd. Sena is om die reden in de proceskosten veroordeeld.

Dr. Media cs./Gers Pardoel: ik neem je (niet meer) mee

In de zomer van 2012 stond rapper Gers Pardoel voor de rechter tegenover zijn (voormalige) management Dr. Media¹². Inzet was onder andere de vraag of Gers Pardoel zomaar naar een nieuwe manager kon overstappen. De Amsterdamse Voorzieningenrechter vindt van wel: uit uitspraken van zowel Gers Pardoel als Dr. Media blijkt dat partijen de voor bepaalde tijd gesloten managementovereenkomst na einde initiële looptijd als geëindigd beschouwen. Er is geen sprake van (stilzwijgende) verlenging. De overstap naar een nieuwe manager is aldus geen wanprestatie. Gers Pardoel wordt veroordeeld om rekening en verantwoording af te leggen over de jaren 2010 t/m 2012 om Dr. Media in staat te stellen de aan haar toekomende managementfee te berekenen, als ook tot betaling van een voorschot op deze (schade)vergoeding. Dr. Media wordt op haar beurt veroordeeld om over de periode 15 juli 2009 tot 15 juli 2011 verantwoording af te leggen over haar financiële beheer met betrekking tot Gers Pardoel, als ook tot (terug)overdracht van enkele domeinnamen en het teruggeven van enkele originele exemplaren van muziekovereenkomsten.

8ball Music/Lubix: hoofd(pijn)set

Het (her)ontwerp van de hand van een artiest van de 'Lubix Beetle Bluetooth Headset' was inzet van een procedure bij de Rechtbank Arnhem¹³. Lubix betwistte dat hierover met 8ball Music een overeenkomst was gesloten, maar ving bot bij de rechter. Partijen hebben over de belangrijkste punten van hun samenwerking overeenstemming bereikt. Aan de hand van e-mails stelt de Rechtbank vast dat slechts op punten van ondergeschikte betekenis nog zou worden verder gepraat. Meeveegt ook dat partijen aan enkele belangrijke afspraken feitelijk uitvoering hebben gegeven. Lubix wordt veroordeeld tot nakoming van de overeenkomst.

Screentime cs./SBS cs.: rivaliserende popstars

De aankondiging van SBS dat zij onder de naam 'The Next Popstar' een zangtalentjacht op de Nederlandse televisie zal uitzenden, leidde in november 2012 tot een kort geding. Een van de partijen achter het succesvolle televisieprogramma 'Popstars', Screentime, bracht haar woordmerken POPSTARS – THE RIVALS en POPSTARS in stelling tegen de plannen van SBS. De Haagse Voorzieningenrechter¹⁴ oordeelt dat de Benelux-woordmerken van Screentime niet geldig zijn omdat het namen zijn die kunnen dienen tot aanduiding van de productie en uitzending van een zangtalentjacht, en als zodanig door het publiek kunnen worden opgevat. De rechter acht de merken ook niet (voldoende) in de Benelux ingeburgerd. Echter, vanwege zeer intensief gebruik van het teken POPSTARS in Nederland oordeelt de rechter wel dat het merk als algemeen bekend merk moet worden gezien voor de productie en uitzending van een zangtalentjacht. Dat het merk in België en Luxemburg beperkt gebruikt is en aldus daar minder bekendheid geniet, doet hier niets aan af. Miljoenen kijkers in Nederland leiden zo naar een inbreukoordeel van de rechter: THE NEXT POPSTAR van SBS is een 'nabootsing' van het algemeen bekende POPSTARS-merk van Screentime en kan tot publieksverwarring leiden.

Nederland.FM: embedded radiostreams

De uitspraak die in 2012 het meeste stof deed opwaaien was die in de zaak van portalsite Nederland.fm tegen Buma/Stemra. De Haagse Rechtbank¹⁵ oordeelde op 19 december 2012 dat de embedded hyperlinks naar radiostreams van online radiostations op de portalwebsites Nederland.fm (via een frame) en Op.fm (via een pop-up scherm) als een vorm van nieuwe openbaarmaking gezien moeten worden. De embedded radiostreams worden door de wijze van presentatie op de websites van Nederland.fm en Op.fm beluisterd in het kader van beide websites, aldus de rechter. Daarmee is sprake van een rechtens relevante interventie van beide websites en worden de muziekwerken voor een nieuw publiek toegankelijk gemaakt. Volgens de rechter is hierbij ook relevant dat beide radioportalsites door

genoemde wijze van presentatie ook zelf profijt kunnen trekken van het muziekgebruik door op hun homepages advertenties te presenteren. Voorlopige conclusie: beide radioportalsites hebben van Buma een licentie nodig. Overigens niet van Stemra, omdat van verveelvoudiging geen sprake is.

Buma cs./Heinz: het hagelliedje

Op de valreep van 2012 deed de Amsterdamse Voorzieningenrechter¹⁶ uitspraak in een zaak over het bekende reclame-hagelliedje 'Het hagelt, het hagelt, grote korrels Venz' van auteur Philips. De problemen ontstonden toen Heinz – eigenaar van het merk Venz – het liedje in een nieuw jasje wilde steken. Na toestemming gevraagd te hebben aan Buma/Stemra kwam Heinz erachter dat Joop Stokkermans tekst en muziek op zijn naam had

staan. Uitzending van de commercial in 2010 gaf Philips aanleiding zich als auteur te wenden tot Heinz (dat in de veronderstelling verkeerde via Buma/Stemra van Stokkermans toestemming gekregen te hebben). Nadat Stokkermans zich uit hoofde van een schikking met Philips als auteur van het hagelliedje bij Buma/Stemra had laten uitschrijven, moest Heinz bij Philips aankloppen. Dit leidde tot een kort geding waarbij de rechter (voorlopig) oordeelt dat de melodie van het hagelliedje onvoldoende oorspronkelijk is vanwege het bestaan van het oud-Hollandse liedje 'het regent'. De oorspronkelijkheid van de tekst blijft daarentegen wel overeind en leidt tot een beperkt en geclausuleerd uitzendverbod voor Heinz.

Bjorn Schipper is advocaat bij Bousie advocaten in Amsterdam

- 1 Muziekwereld 2012/4 (p. 32-37), 'Twee kleine juridische kronieken van het muziekrecht. Eerste deel: overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2011'.
- 2 Via de website van Buma/Stemra: <http://www.bumastemra.nl/leden/hoebeschermmijnmuziekwerken/vaste-commissie-plagiaat-wat-doet-deze/>. Voor de kroniek 2011 ging het om zaak 160 van 14 december 2011 waarin het werk "Lu l'd love some speculaas" geen inbreuk maakt op het werk 'Alright, Alright, Alright' omdat de overeenstemming (te) gering is en slechts gelegen is in het gebruik van een niet oorspronkelijke combinatie van harmonische trappen.
- 3 Geschillencommissie Auteursrechten, uitspraak in dossier 70252 d.d. 6 december 2012 (Betalingsplichtige/Stichting Videma): betaling van licentievergoeding voor vertoning van twee voetbalwedstrijden ziet toe op het recht om dat te mogen doen; dat achteraf feitelijk maar een wedstrijd is vertoond doet niets af aan de betalingsverplichting.
- 4 Muziekwereld 2009/2 (p. 30-33), 'Use it or lose it. Essay over de tussentijdse ontbinding van muziekuitgavecontracten na 'Van Hemert''. Zie ook noot 2.
- 5 Rb. Amsterdam 6 februari 2008, zaak/rolnummer 358492 HA ZA 06-4034, gepubliceerd op Boek9.nl onder nummer B9 5648 (Intersong Basart c.s./Van Hemert) en Hof Amsterdam 23 december 2008, zaak/rolnummer 200.004.493/01, gepubliceerd op Boek9.nl onder nummer B9 7455 en in AMI 2009/2, nr. 5, p. 61-64, met noot P.B. Hugenholtz (Intersong Basart c.s./Van Hemert).
- 6 Rb. Amsterdam 23 maart 2011, IEPT20110323 (Universal/Van Hemert).
- 7 Rb. Amsterdam 4 januari 2012 met rolnummer 477843 / HA ZA 10-3969 (Nanada c.s./Van Hemert).
- 8 Vzr. Rb. Den Haag 31 januari 2012, zaak/rolnummer 408571 / KG ZA 11-1430 (Paperclip/NCRV).
- 9 Rb. Amsterdam 9 mei 2012, LJN: BW8602 (Nanada cs./Golden Earring).
- 10 Zie noot 3 voor de vindplaats: zaak 162 (Ochtendspits).
- 11 Rb. Den Haag 27 juni 2012, IEPT20120627 (SENA/Exploitatiemaatschappij W.).
- 12 Vzr. Rb. Amsterdam 13 augustus 2012, LJN: BX4508 (Dr. Media/Pardoel).
- 13 Rb. Arnhem 3 oktober 2012, LJN: BY0532 (8ball Music/Lubix).
- 14 Vzr. Rb. Den Haag 15 november 2012, zaak/rolnummer 429981 / KG ZA 12-1198 (Screentime/SBS).
- 15 Rb. Den Haag 19 december 2012, IEF 12159 (Buma/Stemra/Nederland.fm); zie voor commentaar o.a. E. Jurjens, 'Drie stappen van het Nederland.fm-vonnis: interventie, ander publiek en winsttoogmerk', IEF 12204.2013 en T.M. van den Heuvel, 'Linke links – Auteursrechtinbreuk, onrechtmatig, of slechts een wegwijzer?', IEF 12267.
- 16 Vzr. Rb. Amsterdam 21 december 2012, zaak/rolnummer 529719 (Buma/Heinz).